

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa **M. Š.**, bytom H. č. X., zastúpeného E. Š., H. č. X., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava o **invalidný dôchodok**, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. októbra 2010, č. k. 26Sd 40/2010 – 33, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. októbra 2010, č. k. 26Sd 40/2010 – 33, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom zo 7. októbra 2010, č. k. 26Sd 40/2010 – 33, potvrdil rozhodnutie odporkyne zo 17. februára 2010 číslo X., ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1 a § 82 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) vzhľadom na 60%-ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou uznaný invalidným od 1. augusta 2006, priznala navrhovateľovi od 14. novembra 2007 invalidný dôchodok v sume 4845 Sk mesačne, zvýšený od 1. júla 2008 na 5088 Sk mesačne s tým, že k 1. januáru 2009 patrí navrhovateľovi invalidný dôchodok v sume 168,90 € mesačne, ktorý sa od 1. januára 2009 zvyšuje na sumu 180,70 € mesačne a od 1. januára 2011 na sumu 186,30 Sk mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ bol uznaný invalidným podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. augusta 2006, ale k tomuto dňu nespĺnil podmienku potrebnej doby dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a že nárok na invalidný dôchodok mu vznikol až dňom 14. novembra 2007, ktorým zaplatil poistné za obdobie od 1. januára 2001 do 31. mája 2003, počas ktorého bol spolupracujúcou osobou samostatne zárobkovo činnnej osoby. Navrhovateľ bol v období od 1. januára 2001 do 31. mája 2003 prihlásený do systému dôchodkového zabezpečenia ako spolupracujúca osoba samostatne zárobkovo činnnej osoby (jeho manželky), pracoval a podieľal sa na jej zárobkovej činnosti. Skutočnosť, že jeho manželka ako samostatne zárobkovo činná osoba nerealizovala za navrhovateľa platby na odvod poistného na dôchodkové zabezpečenie, nemala žiadny vplyv na započítanie sporného obdobia do obdobia dôchodkového poistenia navrhovateľa, keďže zákon v zmysle ustanovenia § 60 ods. 1 pre prípad nezaplatenia poistného poskytuje ochranu len zamestnancom. Vzhľadom na to, že za obdobie od 1. januára 2001 do 31. mája 2003 nebolo poistné na dôchodkové poistenie uhradené včas, bolo možné ho započítať do obdobia dôchodkového poistenia až po jeho úplnej úhrade, ktorá bola zrealizovaná 14. novembra 2007.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom namietal, že podľa § 19 ods. 2 zákona č. 274/1994 Z. z. odvody na dôchodkové poistenie mala odvádzať do Sociálnej poisťovne samostatne zárobkovo činnná osoba, u ktorej pracoval ako spolupracujúca osoba a odporkyňa nemala právo žiadať doplatenie dlžnej sumy od neho a nemala od úhrady dlžnej sumy odvodit' dátum priznania invalidného dôchodku, keď za invalidného bol uznaný už od 1. februára 2006. Nezaplatenie odvodov zo strany samostatne zárobkovo činnnej osoby za neho ako spolupracujúcu osobu by nemalo byť vo vzťahu k dátumu priznania invalidného dôchodku na jeho ujmu.

Odporkyňa vo vyjadrení trvala na vecnej správnosti svojho rozhodnutia a navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o priznaní invalidného dôchodku.

Z obsahu spisového materiálu vrátane administratívneho spisu odporkyne odvolací súd zistil, že navrhovateľ požiadal o priznanie invalidného dôchodku žiadosťou spísanou dňa 8. februára 2006 a invalidný dôchodok žiadal priznať od 1. februára 2006. Posudkom posudkového lekára sociálneho poistenia zo 7. marca 2006 bol uznaný invalidným podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55% od 1. februára 2006. Od 1. augusta 2006 bola na základe posúdenia posudkového lekára sociálneho poistenia miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšená na 60%. Navrhovateľ bol prihlásený na nemocenské a dôchodkové poistenia ako spolupracujúca osoba SZČO od 1. januára 2001 a z tohto poistenia sa odhlásil k 31. máju 2003. Dlžné poistné na dôchodkové poistenie za obdobie od 1. januára 2001 do 31. mája 2003 doplatil dňa 14. novembra 2007.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zákona poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 72 ods. 1 písm. f/ zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2003 počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 28 rokov je najmenej päť rokov.

Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Obdobie od 1. januára 2001 do 31. mája 2003 spadá do obdobia účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. účasť na dôchodkovom zabezpečení spolupracujúcej osoby samostatne zárobkovo činnnej osoby sa hodnotí ako zamestnanie, ak za tieto obdobia bolo zaplatené poistné na dôchodkové zabezpečenie podľa osobitného predpisu, teda podľa zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov.

Podľa § 14 ods. 2 písm. d/ zákona č. 274/1994 Z. z. poistné na dôchodkové zabezpečenie platia spolupracujúce osoby zúčastnené na dôchodkovom zabezpečení.

Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 274/1994 Z. z. za samostatne zárobkovo činné osoby a spolupracujúce osoby vykazuje a odvádza poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie samostatne zárobkovo činná osoba.

Podľa § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. obdobie dôchodkového poistenia je obdobie povinného dôchodkového poistenia, obdobie dobrovoľného dôchodkového poistenia, ak za tieto obdobia okrem období uvedených v § 140 bolo zaplatené poistné na dôchodkové poistenie podľa tohto zákona a ak tento zákon neustanovuje inak. Ak *zamestnávateľ* nesplnil povinnosť platiť a odvádzať poistné na dôchodkové poistenie, podmienka zaplatenia poistného na dôchodkové poistenie u zamestnanca sa považuje za splnenú; to neplatí, ak si túto povinnosť nesplnil zamestnávateľ uvedený v § 7 ods. 2.

V konaní bolo preukázané, že navrhovateľ spĺňa podmienku invalidity od 1. februára 2006. Pre vznik nároku na invalidný dôchodok však navrhovateľ k dátumu vzniku invalidity nesplnil ďalšiu podmienku – potrebnú dobu dôchodkového poistenia. Všetky zákonom stanovené podmienky pre vznik nároku na invalidný dôchodok, teda aj podmienku potrebnej doby dôchodkového poistenia navrhovateľ splnil až doplatením celej dlžnej sumy poistného za obdobie, za ktoré bol prihlásený na nemocenské a dôchodkové poistenia ako samostatne zárobkovo činná osoba a ako spolupracujúca osoba SZČO, teda až dňom 14. novembra 2007.

Krajský súd v napadnutom rozsudku dospel k správne mu záveru, že povinnosť platiť poistné na dôchodkové zabezpečenie vznikla navrhovateľovi ako spolupracujúcej osobe SZČO (§ 14 ods. 2 písm. d/ zákona č. 274/1994 Z. z.) i keď realizáciu odvodov mala zabezpečiť samostatne zárobkovo činná osoba (v danom prípade manželka navrhovateľa).

Aj keď v súlade s § 19 ods. 2 zákona č. 274/1994 Z. z. odvody na dôchodkové poistenie mala odvádzať do Sociálnej poisťovne manželka navrhovateľa ako samostatne zárobkovo činná osoba, odvolací súd nemohol akceptovať námietku navrhovateľa, že pokiaľ si jeho manželka túto povinnosť nesplnila, nemalo by to mať vplyv na dátum vzniku nároku na jeho invalidný dôchodok. Ustanovenie § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poskytuje ochranu len zamestnancovi, za ktorého neodvádzal zamestnávateľ poistné. Zákon však

neumožňuje použitie tohto ustanovenia aj u spolupracujúcich osôb samostatne zárobkovo činnnej osoby. Vo vzťahu medzi samostatne zárobkovo činnnou osobou a spolupracujúcou osobou tejto samostatne zárobkovo činnnej osoby totiž nejde o pracovnoprávny vzťah (vzťah závislosti) ako je to medzi zamestnávateľom a zamestnancom.

Z uvedeného vyplýva, že započítanie obdobia poistenia spolupracujúcej osoby samostatne zárobkovo činnnej osoby, za ktoré nebolo zaplatené poistné, je možné hodnotiť ako dobu dôchodkového poistenia (zamestnania) na účely § 72 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. len od okamihu zaplataenia poistného za toto obdobie.

Vzhľadom na to, že poistné za sporné obdobie bolo zaplatené až 14. novembra 2007, navrhovateľ splnil podmienku potrebnej doby dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. f/ zákona č. 461/2003 Z. z. pre vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 tohto zákona až týmto dňom.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne zo 17. februára 2010 číslo X. je v súlade so zákonom a preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňi trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 31. januára 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská